

Fysisk træning for kvinder opereret for brystkræft

1. Titel	Fysisk træning til kvinder opereret for brystkræft (hold)
2. Målgruppe	<p>Kvindelige borgere, der:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er bosat i Herlev, Furesø, Rødovre, Ballerup, Gladsaxe eller Egedal Kommune. • Er opereret* for brystkræft, et forstadium til brystkræft eller har undergået en profylaktisk operation. • Er i risiko for eller har fået betydelig begrænsninger i sin fysiske, psykiske og/eller sociale funktionsevne som følge af kræftsygdommen eller behandlingen heraf. <p>Borgeren kan være i behandling eller have afsluttet behandlingen i forbindelse med kræftsygdommen.</p> <p>*Operations typer: Mastektomi og lumpectomi med fjernelse af få eller flere lymfekirtler i armhulen samt primær/sekundær rekonstruktion af bryst.</p> <p>Yderligere information er tilgængelig i 'Rehabiliteringsbehov for kvinder opereret for brystkræft'.</p>
3. Kriterier	<p>Eksklusionskriterier</p> <ul style="list-style-type: none"> • Borgeren har kognitive, psykiske eller sprogmæssige problemer, som umuliggør deltagelse på hold. • Borgeren er ikke motiveret, har meget nedsat funktionsniveau og/eller betydelig komorbiditet, som umuliggør deltagelse på hold.
4. Formål	<p>Formålet med træningen er, at borgeren:</p> <p>På aktivitetsniveau</p> <ul style="list-style-type: none"> • Genvinder sit tidligere fysiske, sociale og/eller kognitive funktionsniveau eller opnår det højst mulige i den nuværende situation. • Bliver motiveret og opnår en øget grad af handlekompetence i forhold til fortsat fysisk aktivitet efter endt forløb. • Danner nye netværk via interaktion med andre deltagere på holdet. • Opnår et funktionsniveau, der gør det muligt at vende tilbage til arbejdsmarkedet eller uddannelse, hvis det er relevant. <p>På Kropp-funktion-Anatomi-niveau</p> <ul style="list-style-type: none"> • Forbedrer bevægelighed, stabilitet og muskelstyrke over skulderen på den opererede side. • Udspænder stramt væv på thorax, i axillen og opererede sides arm. • Mindsker hævelse i operationsområdet på thorax. • Forebygger senfølger i form af nedsat bevægelighed, nerve- og arvævsstramning og lymfødem. • Modtager generel information om arvævsdannelse, kemo- og strålebehandlingens indvirkning på væv og lymfesystem samt instrueres i selvbehandling i ovenstående område.

<p>5. Indsatsen indhold</p>	<p>Fysioterapeutisk forundersøgelse:</p> <p>Henviste borgere begynder med en fysioterapeutisk forundersøgelse, som tager udgangspunkt i henvisningen fra hjemkommunen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Borgerens mål for indsatsen afdækkes og beskrives ud fra SMART-mål • Der gennemføres relevante målinger og tests • Der laves en individuel træningstilpasning • Der udleveres information om træningstilbuddet og praktiske oplysninger i forhold til træningen <p>Træningen</p> <p>Træningen er individuelt tilpasset den enkelte borger og foregår i et træningslokale og evt. varmvandsbassin.</p> <p>Træningen kan indeholde følgende elementer:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opvarmning • Bevægelighedstræning • Vævsstimulering • Styrketræning • Træning af ryg- og mavemuskulatur • Holdningskorrektion • Instruktion i behandling af væv efter Kirsten Tørsleff metoden • Vejledning og støtte i forhold til at genoptage hverdagsaktiviteter, samt deltagelse i motionsaktiviteter eller sociale aktiviteter • Instruktion i selvtræningsprogram • Forebyggelse og evt. videre henvisning til behandling af lymfødem <p>Individuel manuel udspænding</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ud fra en konkret faglig vurdering tilbydes borgeren individuel manuel vævsbehandling som supplement til hold tilbuddet
<p>6. Målinger og test (fysioterapeutisk undersøgelse)</p>	<p>Funktionsevnen hos borgeren vurderes blandt andet ud fra:</p> <p>Test</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bevægelighed over den opererede sides skulder (fleksion & abduktion, indadrotation, udadrotation) • Muskelstyrke i skulder og thorax muskulatur (m. serratus anterior og m. latissimus dorsi) • Thorax rotation • Scapula-humurale-rytme • Kiplers foldetest (Thorax) • Nerve påvirkning (n. medianus og n. ulnaris) • Evt. omfangsmåling (5cm over og under albuen) <p>Palpation</p> <ul style="list-style-type: none"> • Strengdannelse • Øget tonus (m. trapezius, m. pectoralis minor & major, m. sternocleidomastoideus, m. supraspinatus, m. infraspinatus, m. teres major, m. levatorscapula, m. latissimus dorsi) • Vævsforskydelighed

7. Personale	Træningen varetages af 2-3 fysioterapeuter.
8. Antal/holdstørrelse	Holdstørrelsen er max 10 borgere. Fordelingen er 1 terapeut til 3 borgere. Der er løbende optag på holdet.
9. Tidsramme	<p>Fysioterapeutisk forundersøgelse</p> <ul style="list-style-type: none"> • 60 minutters varighed samt 30 min til dokumentation <p>Træningsforløb</p> <ul style="list-style-type: none"> • Optil 29 gange i alt, som udgangspunkt med fremmøde 2 gange ugentligt á 1 time. • Ud fra en konkret faglig vurdering kan borgeren tilbydes individuel manuel vævsbehandling som supplement til holdtræningen • Forløbet afsluttes, når det fagligt vurderes at aftalte SMART-mål er opnået eller det højst mulige funktionsniveau er opnået. • Forløbet kan evt. forlænges, hvis det vurderes at borgeren fortsat har et træningspotentiale/-behov. • Borgeren motiveres til at selvtræne mellem de ugentlige holdtræninger.
9. Lokalebehov og udstyr	<ul style="list-style-type: none"> • Lukket træningssal med gulvplads • Træningsudstyr (f.eks. små håndvægte, tæppefliser og elastikker, store træningsbolde) • 1-2 brikse • 8-10 Måtter • Evt. bassin
10. Praktiske forhold	Træningen udbydes i dagtimer i Furesø og Rødovre Kommune
11. Dokumentation	<p>Der laves en vurdering af borgerens funktionsevne (herunder relevante test) ved opstart og afslutning af træningsforløbet. Relevant data dokumenteres i borgerens elektroniske patientjournal.</p> <p>Ved afslutning på træningen sendes statusnotat til hjemkommunen jf. aftalte arbejds-gange.</p> <p>Borgeren udfylder træningsskema i forbindelse med hver træningsgang.</p>
12. Forslag til supplerende interventioner	<p>Den udførende kommune kontakter borgerens hjemkommune, hvis det skønnes:</p> <ul style="list-style-type: none"> • At borgeren har behov for en ergoterapeutisk indsats. • At borgeren har behov for ekstra koordinering og vejledning gennem forløbet. • At borgeren har brug for andre rehabiliterende interventioner. • At borgerens sundhedstilstand ændres markant. <p>Desuden kan borgeren evt. have glæde af, at blive henvist til:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vurdering af hjemmet, hjælpemidler, boligændringer mm ved hjemkommunens trænende og sagsbehandlende terapeuter.

	<ul style="list-style-type: none"> • Egen læge • Ernæringsindsats ved kliniks diætist • Kræftkoordinator • Jobcenter • Kræftens bekæmpelse – Lyngby/København (Center for kræft og sundhed) – samtalegrupper, fysisk aktivitet, kurser mm • Lymfødeme terapeut på Herlev Hospital • Privat praktiserende ergo- og fysioterapeuter
13. Litteratur	<p>Øvelsesprogram for brystopererede - 2001: Kirsten Rosenlund Tørsleff Kap. 24 i Træning i forebyggelse, behandling og rehabilitering. (Munksgaard Danmark)</p> <p>Sundhedsstyrelsen 2011. Fysisk aktivitet – håndbog om forebyggelse og behandling. København: Sundhedsstyrelsen.</p> <p>Sundhedsstyrelsen 2010. Rehabilitering efter brystkræft, tyk- og endetarmskræft og prostatakræft: en medicinsk teknologi vurdering. København: Sundhedsstyrelsen.</p>
14. Udarbejdet af	Arbejdsgruppen for det tværkommunale samarbejde om rehabilitering og palliation i forbindelse med kræft (AMV, VLE & DMP)
15. Godkendt af/dato	Styregruppen/13.04.2015
16. Revisionsdato	Revision af eksklusionskriterier d. 22. maj 2015